

Vee en bedrijf klaar voor de toekomst

Met meerdere kinderen die een toekomst op een melkveebedrijf wel voor zich zien, vormt een goed overdraagbaar bedrijf de basis bij de familie Diepman. Het bedrijf moet toekomstbestendig zijn, maar ook bij het vee is er veel aandacht voor levensduur.

TEKST GRIETJE DE VRIES

Het is gezellig aan de keukentafel van de familie Diepman, waar vader Luc met zijn zoon Roy aan de koffie zit. Hij is van de vier Diepmankinderen niet de enige die graag tussen de koeien staat. 'Dion, die ook werkt op de financiële afdeling van een bedrijf in de grond-, weg- en waterbouw, is er nu niet bij, maar die zit wel met Roy, mijn vrouw Saskia en mij in de maatschap. Niek studeert nog in Dronten en is ook echt een boer. Eigenlijk is alleen onze dochter Kim geen potentiële opvolger', zegt Luc glimlachend.

Roy (25) zit daarnaast ook in maatschap met zijn vrouw Julia op haar ouderlijk bedrijf, melkveebedrijf Poppe Herf-

te in Zwolle. Je zou het een luxeprobleem kunnen noemen, maar van een probleem is volgens hem geen sprake. 'In mijn ogen geeft het vooral veel kansen voor het bedrijf, het vormt zeker geen bedreiging', zegt vader Luc.

Overdraagbaarheid is de basis

'We denken graag in mogelijkheden, want je weet niet wat er op je pad komt', zegt Luc. 'Zoals Roy nu geleidelijk aan verder gaat op het bedrijf van zijn vrouw, ben ikzelf ook niet gaan melken op het bedrijf van mijn ouders.' In 1996 traden Luc en zijn vrouw Saskia namelijk in maatschap met de vorige eigenaren van het bedrijf. Lucs

broer nam het familiebedrijf een kilometer verderop over. ‘Deze bedrijfsopvolging was dus buiten onze familie. Na vijftien jaar konden we het bedrijf officieel overnemen – toen was de vorige boer al in de tachtig. Maar we hebben altijd de ruimte van hem gekregen om keuzes te maken voor het belang van de toekomst van het bedrijf, ook als dat voor hem moeilijk was’, geeft Luc aan. Zo stopten ze met de varkenstak, terwijl het bedrijf een goede naam had in de stamboekvarkensfokkerij. Het bedrijf groeide gestaag van 35 koeien naar 150. ‘Ruimte geven voor de ideeën van de volgende generatie werkt het beste’, zo ervaaarde Luc tijdens de overname. ‘Dat probeer ik dan ook te doen bij onze kinderen. Het gaat erom dat je er samen uit kunt komen en dat je bedrijf voor de volgende generatie overdraagbaar is. Je moet het blijven ontwikkelen.’

Met dat motto is het fijn samenwerken, vindt Roy. ‘We zijn het gelukkig over veel dingen eens. Zo zien we het allemaal als uitdaging om de koeien zo gezond mogelijk oud te laten worden.’ Die uitdaging werd extra gestimuleerd toen Luc zes jaar geleden deelnam aan het vierjarig pilotproject Geef-ze-de-vijf! van Valacon. Daarin werkte hij met een aantal collega-boeren aan de ambitie om elke koe vijf lactaties op het bedrijf te laten volmaken. ‘Een koe heb je niet in één jaar terugverdiend. Met die gedachte doe je een koe niet zomaar weg’, zegt Luc.

Uiergezondheid aan de beurt

Aan de hand van de afvoerredenen is de familie gaan werken aan het verbeteren van de levensduur. ‘Als je er goed over nadent, is er eigenlijk nooit maar één reden om een koe weg te doen. Het is altijd een combinatie van redenen. Dat valt me al jaren op als je een koe afvoert. Dan vraagt het systeem maar om één reden, terwijl ik er vaak wel drie kan opnoemen’, merkt Luc op. ‘Die redenen heeft hij dan ook al jaren bijgehouden in de ruimte voor extra opmerkingen’, vult Roy zijn vader aan. ‘En met die gegevens kun je heel goed de bedrijfsspecifieke verbeterpunten vinden.’

Voor het bedrijf in Dalfsen zijn de verbeterpunten vooral op het gebied van uier- en klauwgezondheid. ‘Zeker op klauwgezondheid hebben we in de afgelopen jaren al echt verbetering bereikt’, verklaart Luc. ‘Mortellaro was

BEDRIJFSPROFIEL

bedrijfsnaam	Sandwyk
familiebedrijf	Luc (54) en Saskia (53) Diepman met zonen Roy (25), Dion (23) en Niek (19)
veestapel	149 melkkoeien, 67 stuks jongvee
grondgebruik	85 ha, waarvan 13 ha huiskavel
rollend jaargemiddelde levensproductie aanwezige koeien	9.968 kg, 4,46% vet en 3,74% eiwit
levensproductie bij afvoer	53.000 kg
aantal lactaties bij afvoer	ruim 5

Dalfsen

hier wel een probleem, maar dat is inmiddels beheersbaar door een goed klauwverzorgingsplan. Ik word er wel enthousiast van dat de verbetering echt te zien is: je doet het ergens voor.’

De focus ligt nu op het verbeteren van uiergezondheid. Daarvoor worden de diepstrooiselboxen niet meer met gescheiden mest gevuld, maar met vlaskalk. Luc en Roy verwachten dat het hogere drogestofgehalte van vlaskalk beter is voor de uiergezondheid. ‘We hopen dat het aantal nieuwe attenties de komende periode omlaag gaat’, zo laat Luc weten.

Al met al is het verbeteren van de levensduur een doorlopend proces, dat al resultaat heeft opgeleverd, maar ook

Links: na intensief gebruik voor stalvoeren kan de opraapwagen weer worden opgesteld

Rechts: de koeien liggen comfortabel in vlaskalk

Van jongs af aan gaat al het vee zo lang mogelijk naar buiten

nieuwe uitdagingen met zich meebrengt. ‘De levensproductie bij afvoer is de laatste jaren niet per se gestegen, die schommelt tussen de 45.000 en ruim 60.000 kilogram. Maar daar letten we niet heel erg op. We zetten in op meer lactaties en levensproductie van de koeien in de stal, dan komt de levensproductie bij afvoer vanzelf een keer. Gemiddeld is het aantal lactaties bij afvoer nu ruim vijf’, licht Luc toe.

Minder jongvee nodig

De uitdaging ligt nu bij het fokkerijbeleid. ‘Het is de bedoeling om minder koeien weg te doen, maar dan heb je ook minder jongvee nodig. Dat vraagt wel om een goede strategie. Je wilt niet te veel in de startblokken hebben staan, maar tegelijkertijd wil je voorkomen dat de veestapel veel vergrijsst’, vertelt Roy.

Momenteel zijn er per tien melkkoeien tussen de vier en vijf stuks jongvee op het bedrijf. Dat mag van vader en zoon wel naar vier, misschien wel drie per tien melkkoeien. ‘Aan de hand van merkertesten en het stieradviesprogramma van CRV bepalen we welke koeien we met een fokstier insemineren. Daarbij gebruiken we ook het aAa-systeem om balans in de bouw van de dieren te houden. Een koe met breedte voor hart en longen en sterk beenwerk wordt oud’, luidt de bedrijfsvisie van Luc. Op het moment wordt 70 procent van de veestapel met een vleesstier geïnsemineerd, wat volgens de veehouders nog wel wat omhoog kan om nog minder jongvee aan te hoeven houden.

Beperkt, maar plezierig weiden

Bij een goede levensduur hoort volgens de heren Diepman ook weidegang. De koeien weiden zoveel als de huiskavel toelaat, want 130 melkgevende koeien beweiden op de 13 hectare bij huis is geen weelde. ‘Ik zal heel eerlijk zijn: ik ben wel eens jaloers op bedrijven die meer dan het dubbele aan hectares aan huis hebben liggen. Maar ook hier kan beweiding gewoon, al kan er niets anders dan beperkt weiden’, aldus Luc. Vooral vroeg in het seizoen kunnen ze veel weiden, dan kunnen de koeien twee tijdsvakken per dag naar buiten gaan door de beweidingspoort van de melkrobot. ‘We weiden volgens het Nieuw Nederlands Weiden-systeem. Dat systeem vraagt alleen om een tweede beweidingblok voor later in het seizoen. En dat hebben we hier niet’, voegt zoon Roy toe. De beperkte huiskavel wordt gecompenseerd met kwaliteitsgras van percelen verderop, dat de koeien door stal-

voeren vers binnenkrijgen. Van half mei tot november gaat er op die manier veel gras in de koeien. ‘Weiden is goed voor de dieren, maar we doen het ook voor ons werkplezier. Het is gewoon fantastisch om te doen.’

Boer en burger verbinden

Ook vanuit maatschappelijk oogpunt vindt Luc weiden een must. ‘De maatschappij vormt een belangrijk onderdeel van de toekomst voor de landbouw. Als we een overdraagbaar melkveebedrijf willen houden, dan moeten we verder kijken dan ons eigen erf.’

Vanuit dat maatschappelijk oogpunt doet de boerderij mee aan het boer-burgerverbindende initiatief Vechtdal Boert Bewust. Luc is bestuurslid van de vereniging Vruchtbare Kringloop Oost (VK-Oost), een lerend netwerk voor grondgebruikende boeren in Oost-Nederland. En Luc zit ook nog eens namens het CDA in de gemeenteraad van Dalfsen. ‘Ik ben van mening dat we als boeren moeten laten zien wat we doen, van elkaar kunnen leren en samen moeten werken voor onze toekomst. Net zoals we dat hier op het bedrijf doen’, concludeert hij. En bij het werk als gemeenteraadslid komt het wel goed uit dat er zoveel helpende handen zijn. ‘Zoals ik eerder al zei: zoveel potentiële bedrijfsopvolgers biedt vooral kansen en mogelijkheden.’

Extra foto's online

Nieuwsgierig? Meer foto's van het bedrijf van de familie Diepman zijn te zien op de website van Veeteelt.

► Fotoserie op veeteelt.nl